

Česká vláda disponuje bezprecedentním obdobím bez voleb. Na tvrdá opatření má dost času

- CZ24 News | 21. února 2023

ČESKO: Vláda Petra Fialy (ODS) má k dispozici více než rok a čtvrt od uplynutí prezidentských voleb do doby, než půjdou čeští občané znovu k urnám. Další volby, tedy ty do Evropského parlamentu, lze očekávat na přelomu května a června příštího roku. Ačkoliv nejde o nejdelší historické bezvolební období, v něčem je přece jen bezprecedentní. V tuto chvíli jde totiž podle odborníků o vládu, která nemá žádné hluboké vnitřní rozpory, což v předchozích podobných situacích nebylo zvykem.

Nejdelší období bez voleb proběhlo třikrát. Vždy to byly dva roky mezi mezi senátními a komunálními volbami a senátními a krajskými volbami. Šlo o nejdelší období od zavedení voleb do Evropského parlamentu, bez započítání různých doplňovacích či dodatečných například senátních či komunálních voleb. Ve dvou ze tří případů navíc ještě nebyla zavedena přímá prezidentská volba.

Nedávné dvouleté bezvolební období proběhlo za vlády Bohuslava Sobotky (ČSSD) mezi lety 2014 a 2016. Tehdy ale postupně začínaly spory mezi premiérem a tehdejším ministrem financí Andrejem Babišem (ANO). Krátce před volbami v roce 2016 mimo jiné Babiš svými slovy zpochybnil existenci romského koncentračního tábora v Letech u Písku. Sobotka v reakci uvedl, že Babiš „překročil hranice náckovství“. Krize vyvrcholila v květnu 2017 tím, že Sobotka nejprve oznámil demisi, následně ale pouze navrhl Babišovo odvolání (na základě kauz spojených s ovlivňováním médií či korunovými dluhopisy). S tímto obdobím se pojí známé záběry, na nichž prezident Miloš Zeman ukazuje Sobotkovi holí, kam se má postavit.

Znamé záběry z roku 2017, kdy Bohuslav Sobotka dorazil za prezidentem Milošem Zemanem na Hrad. Zeman následně holí ukazoval, kam se má postavit. Foto: Jan Zatorsky

Sám Andrej Babiš měl k dispozici více než rok a půl bez voleb během své vlády. Došlo k tomu mezi květnem 2019 a říjnem 2020. Toto období nicméně výrazně poznamenala pandemie koronaviru, který se v Česku objevil 1. března 2020. Poté následovala tvrdá opatření proti šíření této pandemie, která Babišova vláda podle některých odborníků právě kvůli říjnovým volbám do krajských zastupitelstev a Senátu uvolnila, což následně vedlo k prudkému nárůstu počtu nakažených.

Předtím měla dvouleté období k dispozici vláda Petra Nečase mezi lety 2010 a 2012. Ani v tomto případě ale nebyl tento čas plně využit, především s ohledem na vládní krizi z jara 2011 v souvislosti s kauzou financování Věcí veřejných. Dalším výrazným sporem byl rozbroj mezi kontroverzním politickým aktivistou Ladislavem Bátorou, kterého tehdejší ministr školství Josef Dobeš jmenoval personálním šéfem MŠMT, a místopředsedou vlády Karlem Schwarzenbergem. Tato vnitrokoaliční krize vyvrcholila Bátorovým odvoláním. Na jaře roku 2012 se pak Věci veřejné rozštěpily a vznikl nový subjekt LIDEM. Nečas v roce 2013 podal po kauze Nagyová demisi. I tak v roce 2011 stihla Nečasova vláda schválit velkou změnu důchodového systému zavedením tzv. dvoupilířového

systému.

Demise vlády Petra Nečase (ODS). Foto: ODS

Ještě více do historie je potřeba jít v případě vlády Mirka Topolánka, která měla technicky k dispozici rovněž dvouleté bezvolební období mezi říjnem 2006 a říjnem 2008. Topolánek jako první premiér v české historii ale nezískal na první pokus důvěru ve sněmovně a to navzdory tomu, že ODS ve volbách získala 35,38 procent hlasů. Druhá Topolánkova vláda tak byla jmenována až v lednu 2007 na základě hlasů přeběhlíků z ČSSD Miloše Melčáka a Michala Pohanky.

Vláda se tak opírala o extrémně nejistou podporu poslanců, což ovlivňovalo i její fungování. Klíčovým tématem, které výrazně rozdělovalo společnost, byla výstavba radaru v Brdech. V průběhu roku 2007 se objevila řada kauz kolem tehdejšího šefa lidovců a ministra pro místní rozvoj Jiřího Čunka. Kauzy se také týkaly dalšího z přeběhlíků z ČSSD Petra Wolfa. ODS ve volbách v roce 2008 pohořela, což ve spojení s dalšími problémy a kauzami vedlo až k pádu vlády během českého předsednictví EU v roce 2009.

Někdejší premiér Mirek Topolánek předává demisi do rukou tehdejšího prezidenta Václava Klause.
Foto: Úřad vlády ČR

Fialova vláda krize zatím překonala

Fialova vláda nyní od konce prezidentských voleb, v nichž podporovala jejich vítěze Petra Pavla, disponuje zhruba 16 měsíci, během nichž může podle odborníků přicházet s tvrdými ekonomickými opatřeními. Další volby, v nichž by se mohla projevit nespokojenost občanů, budou ty evropské na přelomu května a června příštího roku. V současné době chystá vláda v souvislosti s ekonomickou krizí revizi programového prohlášení, následovat bude daňový balíček a důchodová reforma. V případě důchodové reformy chce Fialova vláda najít konsenzus i s opozicí, aby nastavený systém vydržel v ideálním případě desítky let, nikoliv jako v případě zmíněné reformy Nečasovy vlády.

Podle politologa Jana Kubáčka se jedná z historického pohledu o unikátní období.

„Když se ohlédneme zpět, tak od začátku tisíciletí nám voleb přibývá. V současnosti se nacházíme v zásadě v období dosud nepoznané zkušenosti, kdy má vláda Petra Fialy k dispozici poměrně velké časové okno k uplatňování různých opatření,“ řekl pro Echo24 Kubáček. Vláda nyní postupně vypouští různé informace, které se týkají právě úprav daňového či důchodového systému.

„Jednoznačně se jedná o testování nálad a rozměňování negativních informací. Pokud informace vypouštíte v nějakém delším čase, tak se jednak z něčeho dá ještě ustoupit nebo to korigovat, protože všechna opatření budou ještě předmětem koaličních jednání a jednak zkrátka jaksi umožníte lidem si na tyto zprávy zvyknout,“ míní Kubáček. „Lze předpokládat, že těch negativních zpráv bude přibývat. Mám pocit, že se to rozkládá tak, aby to na nás ‚běžné civilisty‘ pak nebyla lavina nepřijemných zpráv,“ dodal Kubáček.

Vláda podle expertů vykazuje ve srovnání s předchozími obdobími alespoň navenek interní soudržnost, kterou neohrožily ani náznaky krizí zpočátku mandátu například v souvislosti

s majetkem již zesnulého kandidáta na ministra průmyslu a obchodu Věslava Michalika či s kauzou Dozimetr, po které rezignoval ministr školství Petr Gazdík. Největším zásahem pak byla ruská invaze na Ukrajinu, která spustila či v některých případech už jen podpořila ekonomickou a energetickou krizi. Zároveň vláda čelila krizi migrační.

Premiér Fiala ve čtvrtek po bilanční návštěvě na ministerstvu financí uvedl, že nikdo nemohl předpokládat, že nastane něco tak strašného, jako je ruská invaze na Ukrajinu. Na tu ale vláda v čele s ministerstvem financí dokázala reagovat. „Když se ohlédnete na všechny ty nároky na státní rozpočet, tak je vidět, s jakými výzvami a obtížemi se muselo ministerstvo financí a pan ministr (Zbyněk) Stanjura vyrovnat,“ řekl Fiala. Podle ministra vnitra Víta Rakušana (STAN) se již podařilo migrační krizi zvládnout. Česko přitom přijalo bezmála půl milionu uprchlíků. Podle něj již není Česká republika v akutní uprchlické krizi, řekl Rakušan novinářům ve středu po jednání vlády. I proto se nyní vládě otevírají dveře a uvolňují ruce na aplikaci zmíněných poměrně tvrdých opatření.

[ZDROJ](#)